

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 07.10.2024 § 354

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 07.10.2024

§ 354

Luontopositiivinen Lahti 2030

4344/11.00.00.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Projektipäällikkö Hanna Mattila, p. 044 4826224

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 4826376

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahdelle luontotavoitteen
Luontopositiivinen Lahti 2030.

Perusteluosa

Suomen johtavana ympäristökaupunkina Lahti tavoittelee strategiansa mukaisesti ympäristöedelläkävijyydellään asukkaille hyvinvointia ja yrityksille menestystä. Strategian mitattavana tavoitteena on, että luonnon monimuotoisuus vahvistuu ja lähiluonnon virkistyskäyttömahdollisuudet kasvavat.

Lahden kaupungilla on pitkäjänteisiä ja kunnianhimoisia kestävyystavoitteita: hiilineutraalius, jätteettömyys ja kestävä kulutus. Kaupungilta puuttuu kuitenkin laaja-alainen strateginen tavoite luonnon tilan parantamiseksi. Ympäristökaupungin edelläkävijyys edellyttää

jatkuvaa kehittymistä, johon luonnon vahvistumisen strateginen tavoite liittyy.

Luonto tarjoaa meille elintärkeitä palveluja kuten vettä, ruokaa, ravintokasvien pölytystä, hiilensidontaa, ravinteiden kierrätystä sekä paikan rauhoittumiselle, virkistymiselle ja liikunnalle. Se luo myös edellytykset kestäväälle taloudelliselle toiminnalle. Luontokadon ajureita ovat ilmastonmuutos, uusiutumista heikentävä maankäyttö, luonnonvarojen ylikäyttö, vieraslajit ja saastuminen. Lahti on ilmastotyössä jo hyvin pitkällä, mikä on omiaan vahvistamaan edellytyksiä luontotavoitteen asettamiselle sekä tavoitteen saavuttamiselle. Ilmastotyö ei riitä luontokadon pysäyttämiseksi, vaan sen lisäksi tarvitaan muitakin laaja-alaisia toimia. Globaalisti, EU:ssa ja kansallisesti luonnon tilan parantamiseksi asetetaan yhä enemmän tavoitteita.

Luonnon kokonaisarvoa on vaikea esittää euromääräisenä. Yksittäisistä tekijöistä voidaan nostaa esimerkiksi Päijät-Hämeen matkailun luontomatkailun arvo: yli 250 milj. € (noin 80% matkailun kokonaisarvosta) tai Lahden hiilinielun vuotuinen arvo: 4 milj. €. Lahden seudulla ympäristöliiketoimintaan liittyvä osaaminen on huippua, jota myös yliopistojen erityisosaaminen tukee.

Liiketoiminnan kehittymisen kannalta luontoon perustuvan liiketoiminnan arvioidaan kasvavan merkittävästi ja esimerkiksi kestävyysraportointi lisääntyy yritysmaailmassa. Hankintaketjun kautta useiden pienten ja keskisuurtenkin yritysten täytyy lähivuosina osata kertoa mitattavista luontovaikutuksistaan. Luonnon köyhtymisen torjunta vaikuttaa yhä enemmän yritysten strategiseen johtamiseen, edullisen rahoituksen saamiseen sekä innovaatioihin.

Globaali biodiversiteettisopimus solmittiin YK:n luontokokouksessa vuonna 2022 ja sen mukaan luonnon köyhtyminen pysäytetään vuoteen 2030 mennessä ja siitä kurssi käännetään elpymisen uralle. Luontoposiitivisuus tarkoittaa sitä, että luonnon monimuotoisuus paranee, eikä heikkene eli ihmisen luonnolle aiheuttama vaikutus olisi positiivinen.

EU:ssa ennallistamisasetus astui voimaan elokuussa 2024 ja siinä on tavoitteita myös kaupunkialueiden ennallistamiselle. Nyt Suomessa moni kaupunki asettaa itselleen kunnianhimoisia luontotavoitteita. Kaupunkien luontofoorumissa syyskuussa 2024, kymmenen suurimman kaupungin johtajat ja pormestarit sitoutuivat luontokadon pysäyttämiseen. Myös Lahti on mukana tässä julkilausumassa.

Lahden strategisen tason luontotyö on käynnistetty hankkeena. Keväästä 2023 alkaen on ollut käynnissä Luontoposiitivinen elämä -hanke, jota tukee Sitra ja Kestävä Lahti -säätio. Hankkeessa on erityisesti panostettu luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi tehtävään sidosryhmäyhteistyöhön. Mukana on kaupungin eri toimintojen lisäksi maakunnallisia toimijoita, yrityksiä, järjestöjä ja asukasryhmittymiä. Lahden luontojalanjälkeä laskee LUT-yliopisto.

Luontoposiitivisuuteen pääsemiseksi valmistellaan luontoposiitivisuustiekartta. Tiekartta tehdään yhdessä sidosryhmien kanssa ja se on kansallisesti, ehkä jopa maailmanlaajuisesti, ensimmäinen aiheen sidosryhmätiekartta. Tiekartassa määritellään luontoposiitivisuustoimenpiteet, toimenpiteiden vastuutaho, aikataulu ja mittarit. Luonnon tilan mittaamista kehitetään parhaillaan kansallisesti ja kansainvälisesti. Jo tällä hetkellä luontoposiitivisuutta voidaan mitata esimerkiksi hankintojen ja alueellisen luontojalanjäljen, tuotanto- ja kulutusperusteisten päästöjen, hiilinielujen ja -varastojen määrän,

luonnonsuojelualueiden määrän, pintavesien ekologisen tilan, linnuston sekä viherpeitteisyyden avulla. Luontoposiitiivisuustiekartta tuodaan kaupunginhallitukselle erikseen hyväksyttäväksi keväällä 2025.

Luontoposiitiivisuus rakennetaan Lahdessa jo tehdyn pitkäjänteisen ja tavoitteellisen ympäristötyön pohjalta. Luontotavoite kokoaa yhteen ja täydentää jo olemassa olevia kestävyystavoitteita. Lahden kokonaisvaltaiseksi luontotavoitteeksi ehdotetaan "Luontoposiitiivinen Lahti 2030".

Vaikutusten arviointi

Luontotavoitteen määrittelyllä ja luonnon kantokyvystä huolehtimisella on merkittäviä positiivisia vaikutuksia Lahden kaupungille, sen asukkaille ja yrityksille, ja koko elinvoimalle.

Uusi luontotavoite luo jatkoa Lahden kunnianhimoiselle ympäristyölle ja vahvistaa kaupungin asemaa johtavana ja innovatiivisena ympäristökaupunkina. Kokonaisuudessaan tavoite vahvistaa kaupungin kilpailukykyä, houkuttelevuutta ja tulevaisuuden kasvun mahdollisuuksia.

Asukkaille uusi ympäristötavoite tarkoittaa sitä, että kaupungin luonnosta, sen monimuotoisuudesta ja asukkaiden elinympäristöistä pidetään jatkossa entistä parempaa huolta, mikä tukee lahtelaisten luonnosta saamien hyötyjen vahvistumista mm. virkistytymisen ja vihreän elinympäristön merkeissä. Pitkällä aikavälillä tällaisella työllä oletetaan olevan positiivisia vaikutuksia kaupungin houkuttelevuuteen sekä veto- ja pitovoimaan.

Elinkeinoelämässä kilpailu on tiukkaa ja yrityksiltä odotetaan tulevaisuudesta entistä napakampaa otetta luonnosta huolehtimisesta ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta. Kaupungin luontotyö luo entistä parempia edellytyksiä alueen yritysten ympäristö- ja luontotyölle ja

vahvistaa yritysten kilpailukykyä kotimaassa ja kansainvälisillä markkinoilla. Kaupungin rohkea ympäristyö on yksi tärkeä kaupungin vetovoimatekijä yritysten näkökulmasta ja luontotavoite tukee kaupungin kilpailuasemaa entisestään, kun kaupungissamme voidaan yrittää entistä kestävämmiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi valmistelijat